

АНОТАЦІЇ

Гуцалюк О.М., Бондар Ю.А. *Безпековий менеджмент авіаційного транспорту в контексті сталого розвитку національної економіки.* – С. 82.

Розглянуто вплив широкого спектру технічних, природних, людських та економічних небезпек на авіаційну галузь. Охарактеризовано безпеку авіації в цілому як важливу складову загальної концепції національної безпеки, а також складову системи забезпечення особистої безпеки, безпеки суспільства та безпеки на авіаційному транспорті від зовнішніх і внутрішніх загроз.

Відзначено, що підтримка прийнятного рівня безпеки національної авіації, розробка теоретичних засад безпекового менеджменту авіаційного транспорту має актуальне та практичне значення для сталого розвитку не тільки окремої інфраструктури транспорту, але і національної та глобальної економіки.

Досліджено категорію «безпека» та методи управління нею, «безпекову діяльність», яка спрямована на протидію загрозам, відновлення діяльності з метою захисту корпоративних інтересів, збереження цілісності процесів чи системи на основі засвоєння та розвитку безпекової культури. Зазначені види загроз містять окремі елементи, які можуть бути використані практично стосовно будь-якого авіаційного транспорту. Розкрито значення зовнішніх загроз, дестабілізуючих чинників та внутрішніх загроз.

Наведено упорядкований підхід до управління безпекою на глобальному, регіональному та національному рівнях, що включає необхідні організаційні структури, сфери відповідальності, політику та процедури.

Розглянуто характеристику основних цілей управління безпекою підприємства авіаційного транспорту, виокремлено ідеальні цілі та потенційні, а також ступінь досяжності таких цілей. Визначено, що цілі управління безпекою підприємства, як і цілі управління підприємством загалом, мають відповідати сукупності вимог, обов'язковості дотримання яких є запорукою успішності такого управління.

Проаналізовано дані щодо Стратегії безпеки цивільної авіації ІКАО, яка вважається найбільш ефективним інструментом для забезпечення прийнятного рівня безпеки у глобальній цивільній авіації. Реалізація системи управління безпекою авіації регулюється на трьох ієрархічних рівнях – глобальному, регіональному та національному. Система управління безпекою авіації являє собою упорядкований підхід до управління.

Ключові слова: система управління, безпека, авіаційний транспорт, безпековий менеджмент, безпекова діяльність.

Дяченко Н.П., Дяченко В.С. *Економічний механізм стимулювання інноваційної діяльності в Україні.* – С. 216.

У сучасних умовах господарювання інновації виступають одним із ключових чинників, що визначають перспективи соціального й економічного розвитку.

Виявлено, що протягом 2010-2019 рр. відбулося значне скорочення кількості організацій, які здійснювали наукові дослідження та розробки, інноваційно активних підприємств, а також виконавців науково-дослідної діяльності.

Проаналізовано динаміку змін витрат підприємств на інноваційну діяльність упродовж 2010-2019 рр., кількість упроваджених інновацій (продукції та/чи технологічних процесів) по регіонах у 2019 р. і частку витрат на виконання НДР у ВВП у країнах ЄС.

Ключові слова: інновації, інноваційно активні підприємства, наукові дослідження та розробки.

Задорожна О.Г. *Ціннісна раціональність як світоглядна засада управління антикризовою державною господарською політикою.* – С. 170.

Необхідність кардинальної зміни управління антикризовими і антикоронавірусними трансформаціями існуючої системи господарювання стає пріоритетною як для економічної, так і для соціальної, управлінської людинознавчої науки. Світ уже кардинально змінився. У ньому головним завданням стає збереження людини, на що й мають бути спрямовані всі управлінські рішення та дії як національних урядів, так і наднаціональних інститутів. Це потребує насамперед розуміння того, що саме цілісна людина приймає економічні управлінські рішення та бере активну участь у розгортанні господарських процесів, а вони є перш за все ціннісно-раціональними, оскільки духовно-моральні цінності та мотиви задають формат благосного господарювання. Управління антикризовими трансформаціями сучасного господарства може бути ефективним й успішним за умови, коли вони відбуваються у ціннісно-культурному полі осмислення дійсності, тобто мають людяну спрямованість. Саме захист і збереження людини сьогодні стає головним вектором і полем управлінських дій. У контексті людиномірного управління це означає, що не існує окремих, відособлених проблем: екологічної, економічної, соціальної, воєнної, психологічної та ін. у життєдіяльності людини і суспільства. Держава через створення органів управління покликана досягти-розуміти таку єдність цілого й виходити з такого розуміння при реалізації свого призначення – загальної управлінської функції розвитку. Орієнтир-ціль – об'єднання – головний момент не лише теоретичного осмислення держави в ментальному полі цілісності, але й основний напрям її практичних дій щодо забезпечення розвитку національного господарського комплексу.

Ключові слова: людина, господарство, людиномірне управління, ціннісна раціональність, духовно-моральні цінності, свідомість, холархія.

Залознова Ю.С., Петрова І.П. *Режим міжнародно-публічно-приватного партнерства в науково-технічній та інноваційній сферах у контексті євроінтеграційних процесів.* – С. 19.

Обґрунтовано можливість застосування публічно-приватного партнерства у науково-технічній та інноваційних сферах у контексті євроінтеграційних процесів. Розглянуто європейський досвід застосування публічно-приватного партнерства. Наведено чотири напрями застосування публічно-приватного партнерства: стратегічне співробітництво у сферах соціальних інновацій і високих технологій; забезпечення взаємодії між наукою і бізнесом та трансферу технологій у ринковий обіг; смарт-підтримка суб'єктів підприємництва, приватних інвестицій у дослідження та інновації через партнерське фінансування та розподілу ризиків між публічним і приватним партнерами; кластероорієнтована політика.

Запропоновано доповнити публічно-приватне партнерство міжнародною складовою з урахуванням інвестицій міжнародних організацій та міжнародних донорів і ввести в науковий та практичний обіг поняття «міжнародно-публічно-приватне партнерство», а для стимулювання залучення інвестицій запровадити «режим міжнародно-публічно-приватного партнерства». Запропоновано алгоритм введення регуляторного режиму міжнародно-публічно-приватного партнерства для створення інноваційної інфраструктури та реалізації інноваційних проєктів.

Ключові слова: публічно-приватне партнерство, науково-технічна сфера, інноваційна сфера, євроінтеграційні процеси, Європейський Союз, міжнародно-публічно-приватне партнерство, режим міжнародно-публічно-приватного партнерства.

Компанієць В.В. *Трансформація ціннісно-мотиваційного портрета та моделі економічної поведінки покоління Z і ризики для соціально-економічних систем.* – С. 152.

На стан і розвиток соціально-економічних систем різних рівнів впливає ціннісно-мотиваційний портрет населення. Він формується під дією різних чинників. Зовнішні чинники (культура, освіта, політика та ін.) створюють особливі риси різних поколінь, впливаючи на специфіку їх поведінкових моделей. Сьогодні в суспільстві в черговий раз відбувається зміна поколінь. Найчисельнішою групою в світі стало так зване «цифрове покоління», яке багато в чому відрізняється від попередніх. Визначено та систематизовано основні характеристики нового покоління (ціннісні, соціально-поведінкові, когнітивні), відмінності в їх ставленні до порушення норм права і моралі в економіці, ставленні до роботи (за критеріями соціальної відповідальності та балансу між роботою й особистим часом) порівняно зі старшими поколіннями. Зроблено припущення про те, яких моделей поведінки в соціально-економічному просторі можна очікувати від представників цифрового покоління, а також які ризики та загрози для соціально-економічних систем різних рівнів можуть виникнути у зв'язку з цим. Встановлено, що молоде покоління є більш схильним до порушення норм моралі та права в соціально-економічних відносинах, менш мотивованим у роботі до соціальної відповідальності та сконцентроване на матеріальній вигоді, дотриманні власних інтересів і комфорту. Зміна портрета нового покоління є не випадковим явищем, а функцією деградації культури, виховання, освіти. Моделі економічної поведінки нового покоління значною мірою відрізнятимуться від колишніх, що може привнести суттєві ризики в соціально-економічний розвиток держави загалом і галузей і підприємств зокрема. Системні зміни необхідні в державній національній доктрині та соціально-економічній політиці, моделях і системі освіти з метою формування й розвитку кожної людини як особистості та професіонала.

Ключові слова: ціннісно-мотиваційний портрет, цифрове покоління, моделі поведінки, соціально-економічні системи, ризики, ставлення, порушення норм моралі та права в економіці, Православна цивілізація, Західна цивілізація.

Крилова О.В. *FinTech у системі трансформацій глобальної фінансової сфери.* – С. 261.

Глобальний фінансовий сектор зазнає незворотних змін через суттєвий вплив цифрових технологій, у тому числі FinTech. У зв'язку з цим сучасні умови функціонування ринку фінансових послуг України потребують пошуку нетрадиційних форм інноваційного розвитку та впровадження інформаційних систем і цифрових технологій. Це відповідає положенням Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020 р., Стратегії розвитку фінансового сектору та фінтеху в Україні до 2025 р.

Проаналізовано й узагальнено різні наукові підходи до визначення поняття FinTech. Досліджено особливості та тенденції розвитку FinTech у різних країнах світу. Виявлено, що сьогодні у фінансовому секторі відбувається часткове витіс-

нення традиційних посередників новими учасниками, автоматизованими процесами та інформаційними мережами. Посилення конкуренції вимагає від традиційних фінансових установ застосовувати нові цифрові технології, поліпшувати фінансові продукти, змінювати бізнес-моделі та зменшувати операційні витрати. Встановлено, що FinTech здатен вирішувати поточні проблеми ринку фінансових послуг. У результаті цього має змінюватися діюча нормативно-правова база регулювання розвитку ринку фінансових послуг, щоб не допустити неконтрольованих ситуацій у фінансовій системі внаслідок посилення впливу фінансових та операційних ризиків.

Ключові слова: фінансова система, ринок фінансових послуг, фінансовий сектор, тенденції розвитку, особливості розвитку, фінансові ризики, бізнес-модель, цифрові технології, інформаційні системи, FinTech, трансформація, глобалізація.

Латишева О.В., Ростовський О.Р., Алещенко Р.А., Васильченко С.В.
Суть і особливості умов формування та забезпечення соціальної безпеки держави. – С. 298.

Визначено суть соціальної безпеки держави та людини, її компоненти та сучасний стан. Встановлено, що засади забезпечення соціальної безпеки закладені на рівні держави, насамперед у законодавчих і нормативно-правових актах, рішеннях Міністерства соціальної політики України, Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади, рішеннях місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування. Визначено граничні значення розвитку суспільства, які вважаються катастрофічними у світовій практиці. Наведено місце України в рейтингу за світовим індексом соціальної мобільності – 2020 (46 місце серед 82 країн) та її соціальні показники. Серед країн-сусідів сьогодні Україна має найменше значення купівельної спроможності. Проаналізовано показники поточного стану соціальної безпеки та чинників впливу порівняно з попередніми роками. Представлено динаміку витрат населення України, його реального наявного доходу та заробітної плати, заборгованості з виплати заробітної плати. Запропоновано використання регресійного аналізу та імітаційного моделювання з метою встановлення найбільш суттєвих чинників впливу на стан і прогнозування динаміки складових соцбезпеки; побудову кореляційно-регресійних моделей на базі існуючої статистичної бази й аналітичних звітів про поточний стан складових соціальної безпеки із застосуванням інструментарію інформаційно-аналітичного забезпечення та імітаційного моделювання. Для підвищення обґрунтованості управлінських рішень щодо розбудови системи соціальної безпеки рекомендовано передбачити можливість удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення.

Ключові слова: безпека, соціальна безпека, соціальні показники, індекс соціальної мобільності, реальний дохід населення, купівельна спроможність населення.

Лях І.І. *Особливості венчурного фінансування Придніпровського економічного району в умовах створення екосистеми інноваційного інвестування. – С. 184.*

Статтю присвячено оцінюванню стану регіональних венчурних фондів Придніпровського економічного району. Оскільки вони є основними інвесторами інноваційних підприємств, такі інститути необхідно розвивати не тільки у Центрально-Поліському економічному районі та Києві, але і в Придніпровському та інших.

Доведено, що Україна більш активно виробляє інноваційну продукцію порівняно з рівнем активності інвестування в інновації. У сучасних умовах цей факт вказує на необхідність сприяння розвитку інституцій венчурного інвестування для забезпечення належного функціонування інноваційної екосистеми інвестування на регіональному рівні.

Забезпечення інноваційного розвитку в регіонах не може бути обмежене інвестиціями в інновації чи закупівлею новітньої техніки і технологій. Має бути створено комплекс умов для здійснення ефективної інноваційної політики суб'єктів господарювання, розташованих у регіоні. Виявлено, що іноземні учасники венчурного бізнесу, як правило, інвестують в економічну діяльність на території Придніпровського економічного району тільки перші три-п'ять років на початку створення нової компанії. Це потребує збалансованих змін у науково-технічній, інноваційно-інвестиційній політиці, які необхідні для активізації інноваційної діяльності суб'єктів підприємництва, залучення інвестицій в усі сектори регіональної економіки.

Незважаючи на суттєві зрушення законодавства вбік європейської практики, попереду все ще залишається складний шлях до поліпшення інвестиційного клімату в Україні. Довгострокові зусилля, потрібні для активізації інновацій, обов'язково передбачають наявність сприятливого середовища як на національному, так і на регіональному рівнях.

Пріоритетним й ефективним напрямом удосконалення інвестиційної політики є поступова успішна реалізація масштабних інвестиційних проєктів. Залучення на національний ринок впливових іноземних інвесторів і дієве підтримуюче супроводження таких проєктів сприятимуть поліпшенню іміджу України на світовому ринку капіталів, залученню довгострокових інвестицій.

Ключові слова: венчурне фінансування, економічний район, інститути спільного інвестування, екосистема, інноваційне інвестування.

Ляшенко В.І., Трушкіна Н.В. *Інституційні засади створення та функціонування індустріальних парків на рівні територіальних громад в умовах децентралізації та смарт-спеціалізації.* – С. 32.

У даний час індустріальний парк як дієвий механізм реалізації регіональної економіки потребує трансформаційних перетворень і модернізаційних змін промислового виробництва, які сприятимуть забезпеченню підвищення конкурентоспроможності та сталого розвитку територіальних громад.

Мета статті полягає в розробленні пропозицій щодо інституційного забезпечення формування та функціонування індустріальних парків на рівні об'єднаних територіальних громад в умовах децентралізації та смарт-спеціалізації з урахуванням існуючої міжнародної практики. Для досягнення поставленої мети використано методи аналізу і синтезу, індукції та дедукції, порівняння, системного підходу, систематизації, структурно-логічного узагальнення.

Узагальнено міжнародний досвід створення й розвитку індустріальних парків. Визначено податкові та митні пільги, які надаються індустріальним паркам у різних країнах світу. Проаналізовано правові аспекти створення та функціонування індустріальних парків в Україні. Виявлено основні бар'єри, які стримують формування та локалізацію індустріальних парків на рівні об'єднаних територіальних громад. Побудовано структурно-логічну схему концепції створення та функціонування індустріальних парків в Україні.

Розглянуто стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Встановлено, що в багатьох стратегічних документах до пріоритетних напрямів віднесено прискорення досягнення конкурентоспроможності та інноваційності економіки регіону на засадах смарт-спеціалізації. У регіональних стратегіях не йдеться про створення належних умов формування інституційного середовища розвитку індустріальних парків. Тому доцільно внести зміни і доповнення до стратегії регіонального розвитку до 2027 року, зміст яких полягає у включенні комплексу заходів щодо активізації розвитку промислового виробництва та формування мережі індустріальних парків. Виконано аналіз фінансування індустріальних парків в Україні. Надано пропозиції, упровадження яких дозволить удосконалити інституційне та інвестиційно-фінансове забезпечення створення та розвитку індустріальних парків на рівні територіальних громад.

Ключові слова: регіональна економіка, індустріальний парк, промислова політика, інституційне забезпечення, стратегії регіонального розвитку, інноваційна діяльність, інвестиційні ресурси, фінансові інструменти, податкові преференції, інноваційна екосистема, інноваційна інфраструктура, логістична інфраструктура, конкурентоспроможність, система місцевого самоврядування, децентралізація, смарт-спеціалізація, модернізація, складові ефекту.

Наволокіна А.С. *Формування логістики агропродовольчого ринку.* – С. 243.

Розглянуто поняття «агрологістика», а також наведено узагальнену схему логістики агропродовольчого ринку. Розкрито суть і стан матеріальних та інформаційних потоків в Україні, які виникають між ланками логістики агропродовольчого ринку на всіх стадіях постачання, виробництва та збуту продукції агропромислового і харчового комплексів.

Виконано аналіз Індексу ефективності логістики та позиції України в даному міжнародному рейтингу, а також визначено слабкі сторони технологічного та інформаційного забезпечення логістичних зв'язків, що функціонують у сучасній системі збуту сільськогосподарської продукції.

Ключові слова: агропродовольчий ринок, логістика, продукція АПК, матеріальні потоки, інформаційні потоки.

Олексенко Л.В. *Інноваційна інфраструктура як чинник активізації інноваційної діяльності у провідних країнах світу.* – С. 223.

У статті проаналізовано визначення поняття «інноваційна інфраструктура» та завдання, вирішення яких має забезпечувати інноваційна інфраструктура. Розглянуто складові інноваційних територіальних структур – науково-технологічні, наукові, дослідницькі парки (технопарки), бізнес-інкубатори і технополіси, які сприяють піднесенню економіки та активізації творчого процесу. Встановлено особливості функціонування фірм «спін-офф», бізнес-інкубаторів, наукових парків, технополісів, технопарків, інноваційних центрів в активізації інноваційної діяльності. Розглянуто американську, європейську, японську та китайську моделі технопарків.

Ключові слова: інноваційна інфраструктура, інноваційна територіальна структура, фірма «спін-офф», бізнес-інкубатор, науковий парк, технополіс, технопарк, інноваційний центр.

Осадча Н.В., Артеменко Д.М. *Оцінка цільового критерію та провідних індикаторів регуляторного впливу у банківському секторі.* – С. 68.

Визначено суть і методи вимірювання цільового критерію та провідних індикаторів регуляторного впливу у банківському секторі. Запропоновано доповнити пруденційний банківський нагляд, що базується на відстеженні економічних нормативів окремих банків, моделями дискримінантного аналізу для комплексної оцінки фінансового стану і ризику банкрутства банків.

Застосування побудованої еталонної матриці дискримінантного аналізу рівня фінансового стану та ступеня ризику настання банкрутства банку як провідних індикаторів регулятивного впливу сприятиме підвищенню якості фінансового визначення його ринкової вартості як цільового критерію регуляторного впливу на банківську діяльність.

Еталонна матриця служить надійним індикатором для прийняття обґрунтованих рішень з боку власників, менеджерів, клієнтів і національних регуляторів щодо підтримання його ефективного функціонування та подальшого стабільного розвитку.

Використання діапазону значень рівня ймовірності банкрутства, який є оберненою величиною до інтегрального показника фінансового стану банку, дозволяє більш диференційовано визначити класи банків за рівнем фінансового стану і групи банків за ризиком банкрутства.

Розроблена еталонна матриця як вихідна складова методичного забезпечення комплексної оцінки ринкової вартості банків дозволяє уникати помилок при виборі методичного підходу та методів розрахунку ринкової вартості конкретного банку, виявляти потенційні банки-банкрути для детальної переоцінки їх кредитних портфелів і портфелів цінних паперів.

Ключові слова: оцінка, цільовий критерій, індикатори вимірювання, регуляторний вплив, фінансовий стан, імовірність банкрутства, банк.

Прокопишин О.С. *Розроблення прогнозів експортно-імпортних операцій у системі зовнішньоекономічної діяльності.* – С. 252.

Сьогодні особливої актуальності набувають проблеми управління експортно-імпортними операціями в системі зовнішньоекономічної діяльності підприємств різних галузей.

Виконано прогнозування показників експортно-імпортних операцій із використанням методу авторегресії. Розрахунки свідчать про зростання обсягів експорту та імпорту з країн Європи в Україну; збільшення обсягу інвестицій зовнішньоекономічної діяльності; скорочення сальдо експортно-імпортних операцій та співвідношення між імпортом та експортом.

Доведено, що прогнозування є дієвим інструментом планування зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання, застосування якого сприятиме прийняттю науково обґрунтованих управлінських рішень при формуванні планів відвантаження споживачам, виробничих програм і стратегій стратегічного розвитку підприємств; виявленню резервів підвищення ефективності організації міжнародної збутової діяльності; оптимізації структури експортно-імпортних операцій.

Ключові слова: експортно-імпортні операції, експорт, імпорт, сальдо, зовнішньоекономічна діяльність, зовнішня торгівля, зовнішньоторговельний баланс, інвестиції, прогнозування, статистичні методи, економіко-математичне моделювання.

Рібејро Рамос О.О. *Обліково-інформаційний аспект оцінювання фінансово-економічної ефективності екологічного менеджменту аграрних підприємств.* – С. 204.

Узагальнено обліково-інформаційний аспект оцінювання фінансово-економічної ефективності екологічного менеджменту аграрних підприємств. Визначено тенденцію до зниження використання пестицидів в агропромисловому виробництві, що вказує на прагнення товаровиробників до вироблення органічної продукції з мінімальною кількістю хімічних речовин. Проаналізовано загальнодержавний тренд з упровадження безвідходного або маловідходного виробництва. Сформовано комплекс показників оцінювання ефективності системи екологічного менеджменту аграрних підприємств на основі показників впливу на природне оточення та біоту, показників залучення виробничого потенціалу підприємства до екологізації та природозбереження, показників фінансових витрат на природозбереження. Розроблено шкалу ранжування комплексного показника та встановлено його залежність від системи запропонованих показників. Визначено перспективу подальших досліджень щодо апробації оцінювання ефективності системи екологічного менеджменту за запропонованими показниками на прикладі аграрних підприємств України.

Ключові слова: обліково-інформаційний аспект, оцінювання, фінансово-економічна ефективність, екологічний менеджмент, аграрні підприємства.

Саченко М.В., Шкуренко О.В. *Організаційна культура в контексті розвитку корпоративної соціальної відповідальності суб'єктів міжнародного бізнесу.* – С. 95.

Визначено передумови формування організаційної культури в контексті розвитку корпоративної соціальної відповідальності. Обґрунтовано вплив організаційної культури на діяльність суб'єктів міжнародного бізнесу. Наведено відмінності між організаційною культурою, культурою організації та корпоративною культурою. Виокремлено підходи до трактування дефініції «організаційна культура», а також найбільш властиві їй риси. Узагальнено важливі особливості організаційної культури як чинника розвитку корпоративної соціальної відповідальності, до яких віднесено загальність, неформальність, стійкість, багаторівневість, багатогранність, багатоаспектність, що дозволить узгоджувати цінності при формуванні певного типу організаційної культури суб'єктів міжнародного бізнесу.

Ключові слова: культура, організаційна культура, розвиток, суб'єкт міжнародного бізнесу, менеджмент.

Сердюк О.С. *Інституційний супровід інтерналізації негативних зовнішніх ефектів старопромислових моделей виробництва.* – С. 132.

Обґрунтовано концептуальні положення щодо інституційного супроводу інтерналізації негативних зовнішніх ефектів старопромислових моделей виробництва. Для інтерналізації негативних зовнішніх ефектів необхідно створити інституціональні умови, за яких усі ланки інтерналізаційного процесу (продуценти відходів, центральні регулівні органи, місцеві громади, реципієнти негативного впливу) будуть зацікавлені у сумлінному виконанні покладених на них функцій. Запропоновано створити в рамках кожного сектору промисловості унікальну регулюючу систему. Визначено, що потенційним негативним чинником централізованого збору інформації та розподілу платежів є загроза опортуністичної поведінки з боку агентів. Дієвість формальних інститутів слід розглядати через призму неформальних правил, які склалися в суспільстві. Неформальні правила є квінтесенцією

природних мотивів поведінки людини. Психологічні особливості мотивів людської поведінки обумовлюють доцільність відповідної адаптації інституціональної системи. Тобто комплекс інститутів має бути вбудований таким чином, щоб індивід мав можливість задовольнити свої потреби через соціально корисні дії. Обґрунтовано, що реципієнтами інституціональних перетворень мають стати уповноважені особи (групи осіб), на яких буде покладено обов'язки щодо збору інформації та розподілення інтерналізаційних платежів.

Ключові слова: інтерналізація, негативні зовнішні ефекти, старопромислові моделі виробництва, інституційний супровід, формальні інститути, неформальні інститути, регулююча система.

Столярова В.В. *Методологія формування комплексного стратегічного планування соціально-економічного розвитку України.* – С. 274.

На основі результатів багаторічних науково-аналітичних пошукових напрацювань із використанням класичних і сучасних методів дослідження обґрунтовано сукупність принципів формування комплексного стратегічного планування соціально-економічного розвитку України.

Виконано порівняльний аналіз методичного забезпечення стратегічного планування в умовах ринкової економіки та планового управління народним господарством.

Висвітлено парадокси при розробці Державної та регіональних стратегій розвитку: відсутність історичної спадкоємності нових урядових рішень; доведення із запізненням у часі індикаторів стратегічного розвитку після подій на Майдані (листопад 2013 р. – лютий 2014 р.); навмисне неприйняття законопроекту про державне стратегічне планування 2011 та 2017 рр.; упровадження під зовнішнім впливом механізму відцентровості регіонального розвитку від соціально-економічного розвитку держави; ігнорування своєчасного доведення до відповідних органів державної, регіональної та місцевої влади нових рішень.

Розкрито зміст принципів формування комплексного стратегічного планування соціально-економічного розвитку України при їх використанні на загальнонаціональному і регіональному рівнях управління, життєдіяльності та господарювання.

Доведено необхідність термінового використання принципу духовності в умовах лібералізації ринку землі в Україні.

Розглянуто використання принципу гармонійності на основі пропорцій "золотого перетину" між державним і місцевим бюджетами у зведеному бюджеті держави при переході на бюджетний федералізм.

Наголошено на необхідності розробки Кодексу стратегування України, а на першому етапі – Планового кодексу України.

Ключові слова: духовність, людиноцентризм, конституційність, державність, цивілізаційність, сталий розвиток, мудрість природи, єдність, цілісність, ієрархічність, гармонізація, справедливість, спадкоємність, аналітичність, прогнозованість.

Хандій О.О. *Напрями державної політики з підтримки різних груп населення та підприємств під час пандемії COVID-19.* – С. 3.

Досліджено напрями державної підтримки щодо мінімізації негативних наслідків дії обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19, за такими цільовими групами, як роботодавці та населення, у тому

числі зайняті, безробітні, пенсіонери, ВПО, пільгові категорії населення та ті, хто захворів на COVID-19. Проаналізовано зміни, внесені до Державного бюджету України, щодо створення Фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19 й основні статті видатків цього Фонду на фінансування заходів із підтримки груп населення, які постраждали під час пандемії, та зміцнення спроможності системи охорони здоров'я щодо надання медичної допомоги тим, хто захворів на COVID-19. Запропоновано антикризові заходи щодо протидії поширенню пандемії COVID-19 та зниження її соціально-економічних наслідків у трудовій сфері. Доведено важливість дотримання принципу соціальної відповідальності та досягнення балансу у прийнятті державних рішень щодо розподілу фінансово-економічного навантаження коронавірусної кризи між державою, громадою, бізнесом і населенням.

Ключові слова: державна підтримка, пандемія COVID-19, соціально-економічні наслідки, державний бюджет, антикризові заходи.

Швець Н.В. *Перспективи інноваційного розвитку та структурної модернізації економіки Луганської області на засадах смарт-спеціалізації.* – С. 112.

Наведено результати аналізу економіки Луганської області та висвітлено напрями її структурного й інноваційного оновлення, визначені на засадах смарт-спеціалізації. Проаналізовано динаміку основних економічних показників регіону, структуру доданої вартості та експорту товарів. Встановлено, що в регіоні тривають деіндустріалізація та агроризація економіки, які є наслідком впливу системних і ситуаційних чинників, а також відсутності дієвого державного регулювання соціально-економічних процесів. Наголошено на необхідності якомога швидшої модернізації регіональної економіки для осучаснення, диверсифікації економічної діяльності та забезпечення конкурентоспроможності Луганської області. Визначено, що попри втрату регіоном великої кількості наукових кадрів, він має спроможність до інноваційного розвитку за окремими напрямами. Активізації інноваційної діяльності сприятиме подальша імплементація на регіональному рівні підходу смарт-спеціалізації. Підкреслено важливість розгляду перспектив розвитку як традиційних для регіону галузей, так і нових секторів/видів діяльності, що можуть з'явитися в результаті міжсекторального та міжрегіонального співробітництва. Представлено два напрями ідентифікації регіональних смарт-пріоритетів. Перший ґрунтується на розкритті стратегічного потенціалу хімічної галузі, в якій зосереджено значну кількість зайнятого населення та підприємницьких структур і до сьогодні збережено потужні наукові, освітні ресурси. Розвиток зазначеного напрямку вбачається шляхом використання кластерних технологій і євроінтеграційних перспектив. Другий напрям передбачає співробітництво між хімічним, аграрним та ІКТ-секторами, спрямоване на досягнення цілей сталого розвитку, зокрема реалізацію концепції точного землеробства.

Ключові слова: структурна модернізація, регіональний розвиток, інновації, смарт-спеціалізація, хімічна галузь, кластер, аграрний сектор, міжсекторальна співпраця.

Шкригун Ю.О. *«Електронний бізнес», «електронна комерція» та «електронна торгівля»: відмінності й особливості.* – С. 312.

На сучасному етапі формування інформаційного простору актуалізуються проблеми розвитку електронного бізнесу. Метою статті є уточнення суті та змісту понять «електронний бізнес», «електронна комерція», «електронна торгівля», їх складових та формулювання авторського підходу до визначення цих категорій. Для

досягнення поставленої мети використано методи аналізу й синтезу, порівняння, структурно-логічного узагальнення, класифікації.

Встановлено, що більшість науковців ототожнюють електронну комерцію з такими поняттями, як електронний бізнес, інтернет-бізнес, ІТ-бізнес, електронний маркетинг, електронна торгівля, цифровий маркетинг, інтернет-маркетинг, інтернет-торгівля, інтернет-комерція, електронна роздрібна торгівля, віртуальна торгівля, дистанційна торгівля, електронний трейдинг.

Наукові підходи до формулювання терміна «електронна комерція» умовно систематизовано за класифікаційними напрямками як частину електронного бізнесу, вид господарської, економічної, комерційної діяльності та як систему електронної взаємодії економічних суб'єктів.

На основі теоретичного узагальнення існуючих наукових розробок щодо понятійного апарату запропоновано авторське трактування терміна «електронний бізнес», а також електронної комерції та електронної торгівлі як ієрархічних складових електронного бізнесу в контексті використання цифрових технологій та інформаційних систем у відповідь на сучасні реалії світової економіки.

Ключові слова: електронний бізнес, електронна комерція, електронна торгівля, термінологічний апарат, суть, зміст, концептуальний підхід, систематизація, пріоритетні напрями, інформаційний простір, цифрові технології, інформаційні системи, кібербезпека.

АННОТАЦИИ

Гуцалюк А.Н., Бондарь Ю.А. *Менеджмент безопасности авиационного транспорта в контексте устойчивого развития национальной экономики.* – С. 82.

Рассмотрено влияние широкого спектра технической, естественной, человеческой и экономической опасности на авиационную отрасль. Охарактеризована безопасность авиации в целом как важная составляющая общей концепции национальной безопасности, а также составляющая системы обеспечения личной безопасности, безопасности общества и безопасности на авиационном транспорте от внешних и внутренних угроз.

Отмечено, что поддержка приемлемого уровня безопасности национальной авиации, разработка теоретических основ безопасности менеджмента авиационного транспорта имеет актуальное и практическое значение для устойчивого развития не только отдельной инфраструктуры транспорта, но и национальной и глобальной экономики.

Исследована категория «безопасность» и методы управления ею, «политика безопасности деятельности», которая направлена на противодействие угрозам, восстановление деятельности с целью защиты корпоративных интересов, сохранения целостности процессов или системы на основе усвоения и развития культуры безопасности. Указанные виды угроз включают отдельные элементы, которые могут быть применены практически к любому авиационному транспорту. Раскрыто значение внешних угроз, дестабилизирующих факторов и внутренних угроз.

Представлен упорядоченный подход к управлению безопасностью на глобальном, региональном и национальном уровнях, включающий необходимые организационные структуры, сферы ответственности, политику и процедуры.

Рассмотрена характеристика основных целей управления безопасностью предприятия авиационного транспорта, выделены идеальные цели и потенциальные, а также степень достижимости таких целей. Определено, что цели управления безопасностью предприятия, как и цели управления предприятием в целом, должны отвечать совокупности требований, обязательность соблюдения которых является залогом успешности такого управления.

Проанализирована информация о Стратегии безопасности гражданской авиации ИКАО, которая считается наиболее эффективным инструментом для обеспечения приемлемого уровня безопасности в глобальной гражданской авиации. Реализация системы управления безопасностью авиации регулируется на трех иерархических уровнях – глобальном, региональном и национальном. Система управления безопасностью авиации представляет собой упорядоченный подход к управлению.

Ключевые слова: система управления, безопасность, авиационный транспорт, менеджмент безопасности, политика безопасности.

Дяченко Н.П., Дяченко В.С. *Экономический механизм стимулирования инновационной деятельности в Украине.* – С. 216.

В современных условиях хозяйствования инновации выступают одним из ключевых факторов, определяющих перспективы социального и экономического развития.

Выявлено, что в течение 2010-2019 гг. произошло значительное сокращение количества организаций, осуществлявших научные исследования и разработки, инновационно активных предприятий, а также исполнителей научно-исследовательской деятельности.

Проанализирована динамика изменений расходов предприятий на инновационную деятельность в течение 2010-2019 гг., количество внедренных инноваций (продукции и/или технологических процессов) по регионам в 2019 г. и доли расходов на выполнение НИР в ВВП в странах ЕС.

Ключевые слова: инновации, инновационно активные предприятия, научные исследования и разработки.

Задорожная О.Г. *Ценностная рациональность как мировоззренческое основание управления антикризисной государственной хозяйственной политикой.* – С. 170.

Необходимость кардинального изменения управления антикризисными и антикоронавирусными трансформациями существующей системы хозяйствования становится приоритетной как для экономической, так и для социальной, управленческой человековедческой науки. Мир уже кардинально изменился. В нем главной задачей становится сохранение человека, на что должны быть направлены все управленческие решения и действия как национальных правительств, так и наднациональных институтов. Это требует понимания того, что именно целостный человек принимает экономические управленческие решения и активно участвует в разворачивании хозяйственных процессов, а они должны быть прежде всего ценностно-рациональными, так как духовно-нравственные ценности и мотивы задают формат благостного хозяйствования. Управление антикризисными трансформациями современного хозяйства может быть эффективным и успешным при условии, когда они происходят в ценностно-культурном поле осмысления действительности, то есть имеют человеческую направленность. Именно защита и сохранение человека сегодня становится главным вектором и полем управленческих действий. В контексте человекомерного управления это означает, что не существует отдельных, обособленных проблем: экологической, экономической, социальной, военной, психологической и т. п. в жизнедеятельности человека и общества. Государство через создание органов управления призвано постигать-понимать такое единство целого и исходить из такого понимания своего назначения – общей управленческой функции развития. Ориентир-цель – объединение – главный момент не только теоретического осмысления государства в ментальном поле целостности, но и основное направление его практических действий по обеспечению развития целостного национального хозяйственного комплекса.

Ключевые слова: человек, хозяйство, человекомерное управление, ценностная рациональность, духовно-нравственные ценности, сознание, холярхия.

Залознова Ю.С., Петрова И.П. *Режим международно-публично-частного партнерства в научно-технической и инновационной сферах в контексте евроинтеграционных процессов.* – С. 19.

Обоснованы возможности применения государственно-частного партнерства в научно-технической и инновационных сферах в контексте евроинтеграционных процессов. Рассмотрен европейский опыт применения государственно-частного партнерства. Представлены четыре направления применения государственно-частного партнерства: стратегическое сотрудничество в сферах социальных инноваций и высоких технологий; обеспечение взаимодействия между наукой и бизнесом и трансфера технологий в рыночный оборот; смарт-поддержка субъектов предпринимательства, частных инвестиций в исследования и инновации через партнерское финансирование и распределение рисков между публичным и частными партнерами; кластероориентированная политика.

Предложено дополнить публично-частное партнерство международной составляющей с учетом инвестиций международных организаций и международных доноров и ввести в научный и практический оборот понятие «международно-публично-частное партнерство», а для стимулирования привлечения инвестиций ввести «режим международно-публично-частного партнерства». Предложен алгоритм введения регуляторного режима международно-публично-частного партнерства для создания инновационной инфраструктуры и реализации инновационных проектов.

Ключевые слова: государственно-частное партнерство, научно-техническая сфера, инновационная сфера, евроинтеграционные процессы, Европейский Союз, международно-публично-частное партнерство, режим международно-публично-частного партнерства.

Компаниец В.В. *Трансформация ценностно-мотивационного портрета и модели экономического поведения поколения Z и риски для социально-экономических систем.* – С. 152.

На состояние и развитие социально-экономических систем разных уровней влияет ценностно-мотивационный портрет населения. Он формируется под воздействием разных факторов. Внешние факторы (культура, образование, политика и т.п.) создают особые черты разных поколений, влияя на специфику их поведенческих моделей. Сегодня в обществе в очередной раз происходит смена поколений. Самой многочисленной группой в мире стало так называемое «цифровое поколение», которое во многом отличается от предыдущих. Выделены и систематизированы основные характеристики нового поколения (ценностные, социально-поведенческие, когнитивные), отличия в их ценностном отношении к нарушению норм права и морали в экономике, к работе (по критериям социальной ответственности и баланса между работой и личным временем) по сравнению со старшими поколениями. Сделаны предположения о том, какие модели поведения в социально-экономическом пространстве можно ожидать от представителей цифрового поколения, а также какие риски и угрозы для социально-экономических систем разных уровней могут возникнуть в связи с этим. Установлено, что молодое поколение более склонно к нарушению норм морали и права в социально-экономических отношениях, менее мотивированно в работе к социальной ответственности и сконцентрировано на материальной выгоде, соблюдении собственных интересов и комфорте. Изменение портрета нового поколения является не случайным явлением, а функцией деградации культуры, воспитания, образования. Модели экономического поведения нового поколения будут сильно отличаться от ранее существовавших, что может привести к существенным рискам в социально-экономическом развитии государств в целом и отраслей, предприятий в частности. Системные изменения необходимы в государственной национальной доктрине, социально-экономической политике, моделях и системе образования с целью формирования и развития каждого человека как личности и профессионала.

Ключевые слова: ценностно-мотивационный портрет, цифровое поколение, модели поведения, социально-экономические системы, риски, отношение, нарушение норм морали и права в экономике, Православная цивилизация, Западная цивилизация.

Крылова О. В. *FinTech в системе трансформаций глобальной финансовой сферы.* – С. 261.

Глобальный финансовый сектор испытывает необратимые изменения из-за существенного влияния цифровых технологий, в том числе FinTech. В связи с этим

современные условия функционирования рынка финансовых услуг Украины требуют поиска нетрадиционных форм инновационного развития и внедрения информационных систем и цифровых технологий. Это соответствует положениям Соглашения об Ассоциации между Украиной и ЕС, Комплексной программы развития финансового сектора Украины до 2020 г., Стратегии развития финансового сектора и финтех в Украине до 2025 г.

Проанализированы и обобщены различные научные подходы к определению понятия FinTech. Исследованы особенности и тенденции развития FinTech в разных странах мира. Выявлено, что в настоящее время в финансовом секторе происходит частичное вытеснение традиционных посредников новыми участниками, автоматизированными процессами и информационными сетями. Рост конкуренции требует от традиционных финансовых учреждений применять новые цифровые технологии, улучшать финансовые продукты, изменять бизнес-модели и уменьшать операционные расходы. Установлено, что FinTech способен решать текущие проблемы рынка финансовых услуг. В результате этого должна меняться действующая нормативно-правовая база регулирования развития рынка финансовых услуг, чтобы не допустить неконтролируемых ситуаций в финансовой системе вследствие усиления влияния финансовых и операционных рисков.

Ключевые слова: финансовая система, рынок финансовых услуг, финансовый сектор, тенденции развития, особенности развития, финансовые риски, бизнес-модель, цифровые технологии, информационные системы, FinTech, трансформация, глобализация.

Латышева А.В., Ростовский А.Р., Алещенко Г.А., Васильченко С.В.
Суть и особенности условий формирования и обеспечения социальной безопасности государства. – С. 298.

Определены суть социальной безопасности государства и человека, ее компоненты и современное состояние. Установлено, что принципы обеспечения социальной безопасности заложены на уровне государства, прежде всего в законодательных и нормативно-правовых актах, решениях Министерства социальной политики Украины, Кабинета Министров Украины и других органов исполнительной власти, решениях местных органов исполнительной власти и органов местного самоуправления. Определены предельные значения развития общества, которые считаются катастрофическими в мировой практике. Представлено место Украины в рейтинге по мировому индексу социальной мобильности – 2020 (46 место среди 82 стран) и ее социальные показатели. Установлено, что среди стран-соседей сегодня Украина имеет наименьшее значение покупательной способности. Проанализированы показатели текущего состояния социальной безопасности и факторов влияния по сравнению с предыдущими годами. Приведена динамика расходов населения Украины, его реального дохода и заработной платы, задолженности по выплате заработной платы. Предложено использование регрессионного анализа и имитационного моделирования с целью установления наиболее существенных факторов влияния на его состояние и прогнозирование динамики составляющих соцбезопасности; построение корреляционно-регрессионных моделей на базе существующей статистической базы и аналитических отчетов о текущем состоянии составляющих социальной безопасности с использованием инструментария информационно-аналитического обеспечения и имитационного моделирования. Для повышения обоснованности управленческих решений по развитию системы социальной безопасности рекомендуется предусматривать возможность усовершенствования информационно-аналитического обеспечения.

Ключевые слова: безопасность, социальная безопасность, социальные показатели, индекс социальной мобильности, реальный доход населения, покупательная способность населения.

Лях И.И. *Особенности венчурного финансирования Приднепровского экономического района в условиях создания экосистемы инновационного инвестирования.* – С. 184.

Статья посвящена оценке состояния региональных венчурных фондов Приднепровского экономического района. Поскольку они являются основными инвесторами инновационных предприятий, их необходимо развивать не только в Центрально-Полесском экономическом районе и Киеве, но и в Приднепровском и других.

Доказано, что Украина более активно производит инновационную продукцию по сравнению с уровнем активности инвестирования в инновации. В современных условиях этот факт указывает на необходимость содействия развитию институтов венчурного инвестирования для обеспечения надлежащего функционирования инновационной экосистемы инвестирования на региональном уровне.

Обеспечение инновационного развития в регионах не может быть ограничено инвестициями в инновации или закупкой новой техники и технологий. Должен быть создан комплекс условий для проведения эффективной инновационной политики субъектов хозяйствования, расположенных в регионе. Установлено, что иностранные участники венчурного бизнеса, как правило, инвестируют в экономическую деятельность на территории Приднепровского экономического района только первые три-пять лет в начале создания новой компании. Это требует сбалансированных изменений в научно-технической, инновационно-инвестиционной политике, которые необходимы для активизации инновационной деятельности субъектов предпринимательства, привлечения инвестиций во все секторы региональной экономики.

Несмотря на существенные сдвиги законодательства в сторону европейской практики, впереди все еще остается сложный путь к улучшению инвестиционного климата в Украине. Долгосрочные усилия, которые необходимы для активизации инноваций, обязательно предусматривают наличие благоприятной среды как на национальном, так и на региональном уровнях.

Приоритетным и эффективным направлением совершенствования инвестиционной политики является постепенная успешная реализация масштабных инвестиционных проектов. Привлечение на национальный рынок влиятельных иностранных инвесторов и поддерживающее сопровождение таких проектов будут способствовать улучшению имиджа Украины на мировом рынке капиталов и привлечению долгосрочных инвестиций.

Ключевые слова: венчурное финансирование, экономический район, институты совместного инвестирования, экосистема, инновационное инвестирование.

Ляшенко В.И., Трушкина Н.В. *Институциональные основы создания и функционирования индустриальных парков на уровне территориальных общин в условиях децентрализации и смарт-специализации.* – С. 32.

В настоящее время индустриальный парк как действенный механизм реализации региональной экономики требует трансформационных преобразований и модернизационных изменений промышленного производства, которые будут способствовать обеспечению повышения конкурентоспособности и устойчивого развития территориальных общин.

Цель статьи заключается в разработке предложений по институциональному обеспечению формирования и функционирования индустриальных парков на уровне объединенных территориальных общин в условиях децентрализации и смарт-специализации с учетом существующей международной практики. Для достижения поставленной цели использованы методы анализа и синтеза, индукции и дедукции, сравнения, системного подхода, систематизации, структурно-логического обобщения.

Обобщен международный опыт создания и развития индустриальных парков. Определены налоговые и таможенные льготы, которые предоставляются индустриальным паркам в разных странах мира. Проанализированы правовые аспекты создания и функционирования индустриальных парков в Украине. Выявлены основные барьеры, сдерживающие формирование и локализацию индустриальных парков на уровне объединенных территориальных общин. Построена структурно-логическая схема концепции создания и функционирования индустриальных парков в Украине.

Рассмотрены стратегии регионального развития на 2021-2027 годы. Установлено, что в значительном количестве стратегических документов к приоритетным направлениям отнесено ускорение достижения конкурентоспособности и инновационности экономики региона на основе смарт-специализации. В региональных стратегиях не сказано о создании условий формирования институциональной среды развития индустриальных парков. Поэтому целесообразно внести изменения и дополнения в стратегии регионального развития, содержание которых заключается во включении комплекса мероприятий по активизации развития промышленного производства и формированию сети индустриальных парков. Выполнен анализ финансирования индустриальных парков в Украине. Представлены предложения, внедрение которых позволит усовершенствовать институциональное и инвестиционно-финансовое обеспечение создания и развития индустриальных парков на уровне территориальных общин.

Ключевые слова: региональная экономика, индустриальный парк, промышленная политика, институциональное обеспечение, стратегии регионального развития, инновационная деятельность, инвестиционные ресурсы, финансовые инструменты, налоговые преференции, инновационная экосистема, инновационная инфраструктура, логистическая инфраструктура, конкурентоспособность, система местного самоуправления, децентрализация, смарт-специализация, модернизация, составляющие эффекта.

Наволокина А.С. *Формирование логистики агропродовольственного рынка. – С. 243.*

Рассмотрено понятие «агрологистика», а также представлена обобщенная схема логистики агропродовольственного рынка. Раскрыта суть и состояние материальных и информационных потоков в Украине, которые возникают между звеньями логистики агропродовольственного рынка на всех стадиях снабжения, производства и сбыта продукции агропромышленного и пищевого комплексов.

Проведен анализ Индекса эффективности логистики и позиции Украины в данном международном рейтинге, а также определены слабые стороны технологического и информационного обеспечения логистических связей, которые функционируют в современной системе сбыта сельскохозяйственной продукции.

Ключевые слова: агропродовольственный рынок, логистика, продукция АПК, материальные потоки, информационные потоки.

Олексенко Л.В. *Инновационная инфраструктура как фактор активизации инновационной деятельности в ведущих странах мира.* – С. 223.

В статье проанализированы определения понятия «инновационная инфраструктура» и задачи, решение которых должна обеспечить инновационная инфраструктура. Рассмотрены составляющие инновационных территориальных структур – научно-технологические, научные, исследовательские парки (технопарки), бизнес-инкубаторы и технополисы, которые способствуют подъему экономики и активизации творческого процесса. Установлены особенности функционирования фирм «спин-офф», бизнес-инкубаторов, научных парков, технополисов, технопарков, инновационных центров в активизации инновационной деятельности. Рассмотрены американская, европейская, японская и китайская модели технопарков.

Ключевые слова: инновационная инфраструктура, инновационная территориальная структура, фирма «спин-офф», бизнес-инкубатор, научный парк, технополис, технопарк, инновационный центр.

Осадчая Н.В., Артеменко Д.М. *Оценка целевого критерия и основных индикаторов регуляторного влияния в банковском секторе.* – С. 68.

Определена сущность и методы измерения целевого критерия и основных индикаторов регуляторного влияния в банковском секторе. Предложено дополнить пруденциальный банковский надзор, основанный на отслеживании экономических нормативов отдельных банков, моделями дискриминантного анализа для комплексной оценки финансового состояния и риска банкротства банков.

Применение построенной эталонной матрицы дискриминантного анализа уровня финансового состояния и степени риска наступления банкротства банка как ведущих индикаторов регулятивного воздействия будет способствовать повышению качества финансового определения его рыночной стоимости в качестве целевого критерия регуляторного влияния на банковскую деятельность.

Эталонная матрица служит надежным индикатором для принятия обоснованных решений со стороны владельцев, менеджеров, клиентов и национальных регуляторов по поддержанию его эффективного функционирования и дальнейшего стабильного развития.

Использование диапазона значений уровня вероятности банкротства, который является обратной величиной к интегральному показателю финансового состояния банка, позволяет более дифференцированно определить классы банков по уровню финансового состояния и группы банков по риску банкротства.

Разработанная эталонная матрица как исходная составляющая методического обеспечения комплексной оценки рыночной стоимости банков позволяет избегать ошибок при выборе методического подхода и методов расчета рыночной стоимости конкретного банка, выявлять потенциальные банки-банкроты для детальной переоценки их кредитных портфелей и портфелей ценных бумаг.

Ключевые слова: оценка, целевой критерий, индикаторы измерения, регуляторное влияние, финансовое состояние, вероятность банкротства, банк.

Прокопишин О.С. *Разработка прогнозов экспортно-импортных операций в системе внешнеэкономической деятельности.* – С. 252.

В настоящее время особую актуальность приобретают проблемы управления экспортно-импортными операциями в системе внешнеэкономической деятельности предприятий различных отраслей.

Проведено прогнозирование показателей экспортно-импортных операций с использованием метода авторегрессии. Расчёты свидетельствуют о росте объёмов

мов экспорта и импорта из стран Европы в Украину; увеличении объёма инвестиций внешнеэкономической деятельности; сокращении сальдо экспортно-импортных операций и соотношения между импортом и экспортом.

Доказано, что прогнозирование является действенным инструментом планирования внешнеэкономической деятельности субъектов хозяйствования, применение которого будет способствовать принятию научно обоснованных управленческих решений при формировании планов отгрузки потребителям, производственных программ и стратегий стратегического развития предприятий; выявлению резервов повышения эффективности организации международной сбытовой деятельности; оптимизации структуры экспортно-импортных операций.

Ключевые слова: экспортно-импортные операции, экспорт, импорт, сальдо, внешнеэкономическая деятельность, внешняя торговля, внешнеторговый баланс, инвестиции, прогнозирование, статистические методы, экономико-математическое моделирование.

Рибейро Рамос Е.О. *Учетно-информационный аспект оценки финансово-экономической эффективности экологического менеджмента аграрных предприятий.* – С. 204.

Обобщён учетно-информационный аспект оценки финансово-экономической эффективности экологического менеджмента аграрных предприятий. Определена тенденция к снижению использования пестицидов в агропромышленном производстве, что указывает на стремление товаропроизводителей к производству органической продукции с минимальным количеством химических веществ. Проанализирован общегосударственный тренд по внедрению безотходного или малоотходного производства. Сформирован комплекс показателей оценки эффективности системы экологического менеджмента аграрных предприятий на основе показателей воздействия на окружающую среду и биоту, показателей привлечения производственного потенциала предприятия в экологизацию и охрану природы и показателей финансовых затрат на охрану природы. Разработана шкала ранжирования комплексного показателя и установлена его зависимость от системы предложенных показателей. Определены перспективы дальнейших исследований по апробации оценки эффективности системы экологического менеджмента по предложенным показателям на примере аграрных предприятий Украины.

Ключевые слова: учетно-информационный аспект, оценка, финансово-экономическая эффективность, экологический менеджмент, аграрные предприятия.

Савченко М.В., Шкуренко О.В. *Организационная культура в контексте развития корпоративной социальной ответственности субъектов международного бизнеса.* – С. 95.

Определены предпосылки формирования организационной культуры в контексте развития корпоративной социальной ответственности. Обосновано влияние организационной культуры на деятельность субъектов международного бизнеса. Показаны различия между организационной культурой, культурой организации и корпоративной культурой. Выделены подходы к трактовке дефиниции «организационная культура», а также наиболее свойственные ей черты. Обобщены важные особенности организационной культуры как фактора развития корпоративной социальной ответственности, к которым отнесены всеобщность, неформальность, устойчивость, многоуровневость, многогранность, многоаспектность, что позволит согласовывать ценности при формировании определенного типа организационной культуры субъектов международного бизнеса.

Ключевые слова: культура, организационная культура, развитие, субъект международного бизнеса, менеджмент.

Сердюк А.С. *Институциональное сопровождение интернализации отрицательных внешних эффектов старопромышленных моделей производства.* – С. 132.

Обоснованы концептуальные положения по институциональному сопровождению интернализации отрицательных внешних эффектов старопромышленных моделей производства. Для интернализации отрицательных внешних эффектов необходимо создать институциональные условия, при которых все звенья интернализационного процесса (продуценты отходов, центральные регулирующие органы, местные громады, реципиенты негативного воздействия) будут заинтересованы в добросовестном выполнении возложенных на них функций. Предложено создать в рамках каждого отдельного сектора промышленности уникальную регулируемую систему. Определено, что потенциальным негативным фактором централизованного сбора информации и распределения платежей является угроза оппортунистического поведения со стороны агентов. Действенность формальных институтов следует рассматривать через призму неформальных правил, которые сложились в обществе. Неформальные правила являются квинтэссенцией природных мотивов поведения человека. Психологические особенности мотивов человеческого поведения обуславливают целесообразность соответствующей адаптации институциональной системы. То есть комплекс институтов должен быть встроен таким образом, чтобы индивид имел возможность удовлетворить свои потребности через социально полезные действия. Обосновано, что реципиентами институциональных преобразований должны стать уполномоченные лица (группы лиц), на которых будут возложены обязанности по сбору информации и распределению интернализационных платежей.

Ключевые слова: интернализация, негативные внешние эффекты, старопромышленные модели производства, институциональное сопровождение, формальные институты, неформальные институты, регулирующая система.

Столярова В.В. *Методология формирования комплексного стратегического планирования социально-экономического развития Украины.* – С.274.

На основе результатов многолетних научно-аналитических поисковых работ с использованием классических и современных методов исследования обоснована совокупность принципов формирования комплексного стратегического планирования социально-экономического развития Украины.

Выполнен сравнительный анализ методического обеспечения стратегического планирования в условиях рыночной экономики и планового управления народным хозяйством.

Раскрыты парадоксы при разработке Государственной и региональных стратегий развития: отсутствие исторической преемственности новых правительственных решений; доведение с опозданием во времени индикаторов стратегического развития после событий на Майдане (ноябрь 2013 г. – февраль 2014 г.); умышленное непринятие законопроекта о государственном стратегическом планировании 2011 и 2017 гг.; внедрение под внешним воздействием механизма центробежности регионального развития от целостного социально-экономического развития государства; игнорирование своевременного доведения новых решений до соответствующих органов государственной, региональной и местной власти.

Раскрыто содержание принципов формирования комплексного стратегического планирования социально-экономического развития Украины при их использовании на общенациональном и региональном уровнях управления, жизнедеятельности и хозяйствования.

Доказана необходимость срочного использования принципа духовности в условиях либерализации рынка земли в Украине.

Рассмотрено использование принципа гармонии на основе пропорций "золотого сечения" между государственным и местным бюджетами в сводном бюджете государства при переходе на бюджетный федерализм.

Акцентируется внимание на необходимости разработки Кодекса стратегирования Украины, а на первом этапе – Планового кодекса Украины.

Ключевые слова: духовность, человекоцентризм, конституционность, государственность, цивилизованность, устойчивое развитие, мудрость природы, единство, целостность, иерархичность, гармонизация, справедливость, преемственность, аналитичность, прогнозируемость.

Хандий Е.А. *Направления государственной политики по поддержке различных групп населения и предприятий во время пандемии COVID-19. – С. 3.*

Исследованы направления государственной поддержки, предназначенной для минимизации негативных последствий действия ограничительных мер, связанных с распространением коронавирусной болезни COVID-19, по таким целевым группам, как работодатели и население, в том числе занятые, безработные, пенсионеры, ВПО, льготные категории населения и заболевшие COVID-19. Проанализированы изменения, внесенные в Государственный бюджет Украины, по созданию Фонда борьбы с острым респираторным заболеванием COVID-19 и основные статьи расходов этого Фонда, направленные на финансирование мероприятий по поддержке групп населения, пострадавших во время пандемии, и увеличение возможностей системы здравоохранения по оказанию медицинской помощи заболевшим COVID-19. Предложены антикризисные меры по противодействию распространению пандемии COVID-19 и снижению ее социально-экономических последствий в трудовой сфере. Доказана важность соблюдения принципа социальной ответственности и достижения баланса в принятии государственных решений по распределению финансово-экономической нагрузки коронавирусного кризиса между государством, обществом, бизнесом и населением.

Ключевые слова: государственная поддержка, пандемия COVID-19, социально-экономические последствия, государственный бюджет, антикризисные меры.

Швец Н.В. *Перспективы инновационного развития и структурной модернизации экономики Луганской области на основе смарт-специализации. – С. 112.*

Представлены результаты анализа экономики Луганской области и освещены направления ее структурного и инновационного обновления, которые определены с использованием подхода смарт-специализации. Проанализирована динамика основных экономических показателей региона, структура добавленной стоимости и экспорта товаров. Установлено, что в регионе продолжают деиндустриализация и аграризация экономики, которые являются следствием влияния системных и ситуационных факторов, а также отсутствия действенного государственного регулирования социально-экономических процессов. Сделан акцент на необходимости скорейшей модернизации региональной экономики, нацеленной на освоение

менивание, диверсификацию экономической деятельности и обеспечение конкурентоспособности Луганской области. Определено, что, несмотря на потерю регионом большого количества научных кадров, он все еще обладает способностью к инновационному развитию в отдельных направлениях. Активизация инновационной деятельности будет способствовать дальнейшей имплементации на региональном уровне подхода smart-специализации. Подчеркивается важность рассмотрения перспектив развития как традиционных для региона отраслей, так и новых секторов/видов деятельности, которые могут появиться в результате межсекторального и межрегионального сотрудничества. Представлены два направления идентификации региональных smart-приоритетов. Первый основан на раскрытии стратегического потенциала химической отрасли, в которой сосредоточено значительное количество занятого населения, предпринимательских структур и до сих пор сохранены мощные научные, образовательные ресурсы. Развитие данного направления видится путем использования кластерных технологий и евроинтеграционных перспектив. Второе направление предусматривает сотрудничество между химическим, аграрным и ИКТ-секторами, которое направлено на достижение целей устойчивого развития, в частности реализацию концепции точного земледелия.

Ключевые слова: структурная модернизация, региональное развитие, инновации, smart-специализация, химическая отрасль, кластер, аграрный сектор, межсекторальное сотрудничество.

Шкригун Ю.О. *«Электронный бизнес», «электронная коммерция» и «электронная торговля»: отличия и особенности.* – С. 312.

На современном этапе формирования информационного пространства актуализируются проблемы развития электронного бизнеса. Целью статьи является уточнение сути и содержания понятий «электронный бизнес», «электронная коммерция», «электронная торговля», их составляющих и формулировка авторского подхода к определению этих категорий. Для достижения поставленной цели использованы методы анализа и синтеза, сравнения, структурно-логического обобщения, классификации.

Установлено, что большинство авторов отождествляют электронную коммерцию с такими понятиями, как электронный бизнес, интернет-бизнес, IT-бизнес, электронный маркетинг, электронная торговля, цифровой маркетинг, интернет-маркетинг, интернет-торговля, интернет-коммерция, электронная розничная торговля, виртуальная торговля, дистанционная торговля, электронный трейдинг.

Научные подходы к формулировке термина «электронная коммерция» условно систематизированы по классификационным направлениям как часть электронного бизнеса, вид хозяйственной, экономической, коммерческой деятельности и как система электронного взаимодействия экономических субъектов.

На основе теоретического обобщения существующих научных разработок понятийного аппарата предложена авторская трактовка термина «электронный бизнес», а также электронной коммерции и электронной торговли как иерархических составляющих электронного бизнеса в контексте использования цифровых технологий и информационных систем в ответ на современные реалии мировой экономики.

Ключевые слова: электронный бизнес, электронная коммерция, электронная торговля, терминологический аппарат, суть, содержание, концептуальный подход, систематизация, приоритетные направления, информационное пространство, цифровые технологии, информационные системы, кибербезопасность.

ABSTRACTS¹

Diachenko N.P., Diachenko V.S. *Economic Mechanism of the Stimulating of the Innovative Activity in Ukraine.* – P. 216.

The article notes that in modern economic conditions, innovations are one of the key factors that determine the prospects for social and economic development.

It was revealed that during 2010-2019 there was a significant reduction in the number of organizations engaged in research and development, a decrease in the number of innovatively active enterprises and the number of performers of research activities.

The dynamics of changes in the expenditures of enterprises on innovative activities during 2010-2019, the number of innovations (products and/or technological processes) introduced by regions in 2019 and the share of expenditures on R&D in GDP in the EU countries have been investigated.

Keywords: innovation, innovatively active enterprises, research and development.

Hutsaliuk O.M., Bondar Iu.A. *Safety Management of Aviation Transport in the Context of Sustainable Development of the National Economy.* – P. 82.

The article discusses the impact of a wide range of technical, natural, human and economic hazards on the aviation industry. The safety of aviation as a whole is characterized as an important component of the general concept of national security, as well as a component of the system for ensuring personal safety, public safety and security in air transport from external and internal threats.

It is noted that maintaining an acceptable level of safety of national aviation, the development of theoretical foundations for the safety of aviation transport management is of current and practical importance for the sustainable development of not only a separate transport infrastructure, but also the national and global economy.

The article investigates «security» and methods of its management, «activity security policy», which is aimed at countering threats, restoring activities in order to protect corporate interests, preserving the integrity of processes or a system based on the assimilation and development of a safety culture. At the same time, in the studies, these types of threats include individual elements that can be used in almost any air transport. In particular, the importance of external threats and destabilizing factors and threats is highlighted.

A structured approach to safety management is indicated at the global, regional and national levels, including: the required organizational structures, areas of responsibility, policies and procedures.

The characteristics of the main goals of the safety management of the aviation transport enterprise are considered, the ideal goals and potential ones are highlighted, and also touched the degree of reach of such goals. Determined that the objectives of enterprise safety management, as well as the objectives of enterprise management as a whole, must meet a set of requirements, the obligation to comply with which is the key to the success of such management.

Information on the ICAO Civil Aviation Security Strategy has been processed, which is considered the most effective tool to ensure an acceptable level of security in global civil aviation. According to which the implementation of the aviation safety management system is regulated at three hierarchical levels - global, regional and national,

---

¹ Надано в авторській редакції.

and the aviation safety management system represents an orderly approach to management.

Keywords: control system, security, air transport, safe management, security policy.

Khandii O.O. *Directions of State Policy to Support Various Groups of the Population and Enterprises During the COVID-19 Pandemic.* – P. 3.

The impact of quarantine restrictions imposed by the Government of Ukraine had a double effect. It consisted of curbing the spread of coronavirus disease throughout the country and reducing the business activity of some enterprises and the complete cessation of activities of others, which led to a reduction in labor force and rising unemployment, lower GDP and income. Areas of state support to minimize the negative effects of restrictive measures related to the spread of coronavirus COVID-19 were explored in the article by such target groups as employers and the population, including the employed, unemployed, pensioners, IDPs, privileged categories population, those who fell ill with COVID-19. Partial unemployment benefits, credit vacations, tax preferences, cheaper loans for farmers, financial support for agribusiness development, information support, round-the-clock free online consultations for small and medium-sized businesses were highlighted among the main measures of state business support.

Amendments to the State Budget of Ukraine to establish the COVID-19 Acute Respiratory Disease Fund have been analyzed and the main expenditure items of this Fund have been analyzed. The COVID-19 Acute Respiratory Disease Foundation provides funding to support groups affected by the pandemic and to strengthen the capacity of the health care system to provide care to those affected by COVID-19. Emphasis was placed on the need to involve the state, business and every citizen of the country in overcoming the spread of coronavirus disease. Anti-crisis measures to counter the spread of the COVID-19 pandemic and reduce the socio-economic consequences in the labor sphere for the state, employers and the population were proposed. It was concluded that it is important to adhere to the principle of social responsibility and achieve balance in public decisions on the distribution of financial and economic burden of the coronavirus crisis between the state, community, business and population, taking into account these decisions in strategic and medium-term documents on COVID-19 pandemic.

Keywords: state support, COVID-19 pandemic, socio-economic consequences, State budget, anti-crisis measures.

Kompaniets V.V. *Transformation of Value and Motivation Portrait and Model of Economic Behavior of Generation Z and Risks for Socio-Economic Systems.* – P. 152.

The state and development of socio-economic systems of different levels is influenced by the value-motivational portrait of the population. It is formed under the influence of various factors. External factors (culture, education, politics, etc.) form the special features of different generations, influencing the specifics of their behavioral models. Now a generational change is taking place in society once again. The largest group in the world is the so-called “digital generation”, which differs in many ways from previous generations. The publication highlights and systematizes the main characteristics of the new generation (value, socio-behavioral, cognitive). Also, differences were revealed in their value attitude towards violation of the norms of law and morality in the economy, and their attitude towards work (according to the criteria of social responsibility and balance between work and personal time) in comparison with older generations. Based on this, assumptions were made about what models of behavior in the socio-economic space can be expected from representatives of the digital generation. And also,

what risks and threats to socio-economic systems of different levels may arise in connection with this. It was found that the younger generation is more prone to violating the norms of morality and law in socio-economic relations, less motivated in work towards social responsibility, service, and is focused on material gain, respect for their own interests and comfort. The change in the portrait of the new generation is not a random phenomenon, but a function of the degradation of culture, upbringing, education. It is also influenced by the increasing lifetime in the digital space. The models of economic behavior of the new generation will be very different from the previously existing ones, which can bring significant risks to the socio-economic development of national states, individual industries and enterprises. Systemic changes are necessary: in the state national doctrine; in the social and economic policy of the state; in the models and system of education, with the aim of forming and developing each person as a person and a professional.

Keywords: value-motivational portrait, digital generation, behavior patterns, socio-economic systems, risks, attitude, towards violation of moral and legal norms in the economy, Orthodox civilization, Western civilization.

Krylova O. V. *FinTech in the System of Transformations of the Global Financial Sphere.* – P. 261.

The global financial sector is undergoing irreversible changes due to the significant impact of digital technologies, including FinTech. In this regard, the current conditions of the financial services market of Ukraine require the search for non-traditional forms of innovative development and the need to implement information systems and digital technologies. This is in line with the provisions of the Association Agreement between Ukraine and the EU, the Comprehensive Program for the Development of the Financial Sector of Ukraine until 2020, the Strategy for the Development of the Financial Sector and Fintech in Ukraine until 2025.

The article analyses and summarizes various scientific approaches to the definition of FinTech. Features and tendencies of FinTech development in different countries of the world are investigated. It is revealed that at present in the financial sector there is a partial displacement of traditional intermediaries by new participants, automated processes and information networks. Increasing competition requires traditional financial institutions to apply new digital technologies, improve financial products, change business models and reduce operating costs. It is established that FinTech is able to solve the current problems of the financial services market. As a result, the current regulatory framework for regulating the development of the financial services market should be changed to prevent uncontrolled situations in the financial system due to the increasing impact of financial and operational risks.

Keywords: financial system, financial services market, financial sector, development trends, development features, financial risks, business model, digital technologies, information systems, FinTech, transformation, globalization.

Latysheva O.V., Rostovsky O.R., Aleshchenko R.A. Vasyshenko S.V. *The Essence and Features of the Conditions of Formation and Security of the State Social Security.* – P. 298.

The article defined the essence of social security of the state and man, established its constituent components and current state.

The principles of social security are laid down at the state level, primarily in laws and regulations, decisions of the Ministry of Social Policy, the Cabinet of Ministers of

Ukraine and other executive bodies, decisions of local executive bodies and local governments.

The limit values of society development, which are considered catastrophic in world practice, have been established. Ukraine's place in the world index of social mobility – 2020 and its social indicators are given. It was found that according to the world index of social mobility, Ukraine in the ranking of 82 countries showed the worst results among neighboring countries and was in 46th place, gaining 61.2 points. It is established that among the neighboring countries today Ukraine has the lowest value of purchasing power.

The indicators of the current state of social security and factors of influence in comparison with previous years are investigated and given, for what the dynamics of incomes and expenses of the population of Ukraine, and also changes of its real disposable income of the population of Ukraine and real wages, dynamics of wage arrears in Ukraine.

The article proposes the use of regression analysis and simulation modeling in order to establish the most significant factors influencing its condition and predict the dynamics of the components of social security. Based on the existing statistical base and analytical reports on the current state of social security components using the tools of information-analytical support and simulation modeling, it is proposed to build correlation-regression models that can be used to predict the current state of social security components.

In order to increase the validity of management decisions on the development of the social security system, it is proposed to provide for the possibility of improving the information and analytical support, for which the possible tools for its implementation are given.

Keywords: security, social security, social indicators, social mobility index, real income of the population, purchasing power of the population.

Liashenko V., Trushkina N. *Institutional principles of creation and functioning of industrial parks at the level of territorial communities in the conditions of decentralization and smart specialization.* – P. 32.

At present, the industrial park as an effective mechanism for the implementation of the regional economy needs transformational transformations and modernization changes in industrial production, which will help increase the competitiveness and sustainable development of local communities.

The purpose of this study is to develop proposals for institutional support for the formation and operation of industrial parks at the level of integrated territorial communities in a decentralized and smart specialization, taking into account existing international practice. To achieve this goal, methods of analysis and synthesis, induction and deduction, comparison, system approach, systematization, structural and logical generalization were used.

The article studies and summarizes the international experience of creation and development of industrial parks. The tax and customs privileges provided to industrial parks in different countries of the world are defined. The legal aspects of creation and functioning of industrial parks in Ukraine are analyzed. The main barriers that hinder the formation and localization of industrial parks at the level of united territorial communities have been identified. The structural and logical scheme of the concept of creation and functioning of industrial parks in Ukraine is constructed.

Regional development strategies for 2021-2027 are considered. Based on the analysis, it is established that in a significant number of strategic documents the priority

areas include accelerating the achievement of competitiveness and innovation of the region's economy on the basis of smart specialization. Regional strategies do not address the creation of appropriate conditions for the formation of the institutional environment for the development of industrial parks. Therefore, it is advisable to make changes and additions to the Strategies of regional development until 2027, the content of which is to include a set of measures to intensify the development of industrial production and the formation of a network of industrial parks. An analysis of the financing of industrial parks in Ukraine has been performed. Proposals are provided, the implementation of which will improve the institutional and investment-financial support for the creation and development of industrial parks at the level of territorial communities.

Keywords: regional economy, industrial park, industrial policy, institutional support, regional development strategies, innovation, investment resources, financial instruments, tax preferences, innovation ecosystem, innovation infrastructure, logistics infrastructure, competitiveness, local government, smart decentralization specialization, modernization, components of the effect.

Lyakh I.I. *Features of Venture Financing of the Prydniprovsky Economic Region under Creating of an Ecosystem for Innovative Investment. – P. 184.*

The paper is devoted to the assessment of the condition of regional venture funds in the Prydniprovsky Economic Region. As they are the main investors of innovative enterprises, it is needed to be develop such institutions not only in the Central Polissya economic region with the capital of Ukraine, but also in the Prydniprovsky economic region as well in other economic regions.

It is proved that Ukraine is more active in producing innovative products compared to the level of investing in innovation. In current conditions, this fact indicates the necessity of promoting the development of venture investment institutions to ensure the proper functioning of an ecosystem for innovative investing on the regional level.

Ensuring the innovative development in the regions cannot be limited by investments in innovation or by procurements of the modern equipment and technologies, but a set of conditions must be created for an effective innovation policy of economic entities located in the region. The analysis showed that foreign venturers usually invest in economic activities in the Prydniprovsky economic district only for the first three to five years at the beginning of new company incipience. This requires balanced changes in in such policies as for science and technology, innovation and investment, which are necessary to intensify the innovative activities of business entities, attracting investment in all sectors of the regional economy.

Despite significant changes in legislation towards European practice, there is still a long and difficult way to go before the investment climate in Ukraine warms up. The long-term efforts required by innovation activating necessarily involve a favourable environment at both the national and regional levels.

The priority and effective direction of investment policy improvement is the gradual successful implementation of large-scale investment projects. Attracting influential foreign investors to the Ukrainian market and effectively supporting such projects will help improve Ukraine's image in the global capital market and attract long-term investments.

Keywords: venture financing, economic region, joint investment institutions, ecosystem, innovative investing.

Navolokina A.S. *Formation of Agro-Food Market Logistics.* – P. 243.

The article considers the concept of "agro-logistics", as well as a generalized scheme of logistics of the agri-food market. The essence and state of material and information flows in Ukraine, which arise between the links of logistics of the agri-food market at all stages of supply, production and marketing of agro-industrial and food complexes, are described.

The analysis of the Logistics Performance Index and the position of Ukraine in this international ranking is given, as well as the weaknesses of technological and information support of logistics links that operate in the modern system of sales of agricultural products.

Keywords: agri-food market, logistics, agro-industrial products, material flows, information flows.

Oleksenko L.V. *Innovation Infrastructure as a Factor in Intensifying Innovation in the World's Leading Countries.* – P. 223.

The article analyzes the definitions of the concept of innovation infrastructure and examines the tasks to be solved by innovation infrastructure. The components of innovative territorial structures are considered – scientific and technological, scientific, research parks (technoparks), business incubators and technopolises, which contribute to the rise of the economy and the intensification of the creative process. The peculiarities of the functioning of spin-off companies, business incubators, science parks, technopolises, technoparks, innovation centers in intensifying innovation activities in the countries have been clarified. Models of technology parks have been studied, namely: American, European, Japanese and Chinese.

Keywords: innovation infrastructure, innovative territorial structure, spin-off company, business incubator, science park, technopolis, technopark, innovation center.

Osadcha N.V., Artemenko D.M. *Assessment of the Target Criterion and Leading Indicators of Regulatory Influence in the Banking Sector.* – P. 68.

The article defines the essence and methods of measuring the target criterion and leading indicators of regulatory influence in the banking sector. It is proposed to supplement prudential banking supervision, based on tracking the economic standards of individual banks, with models of discriminant analysis for a comprehensive assessment of the financial condition and risk of bankruptcy of banks.

The use of the built-in reference matrix of discriminant analysis of the level of financial condition and the degree of risk of bankruptcy of the bank, as leading indicators of regulatory impact, will improve the quality of financial determination of its market value as a target criterion of regulatory impact on banking.

The reference matrix serves as a reliable indicator for informed decisions by owners, managers, customers and national regulators to maintain its effective functioning and further stable development.

The use of a range of values of the level of probability of bankruptcy, which is the inverse of the integral indicator of the financial condition of the bank, allows more differentiated determination of classes of banks by level of financial condition and group of banks at risk of bankruptcy.

The developed reference matrix as a starting point of methodological support of comprehensive assessment of market value of banks avoids mistakes in choosing the methodological approach and methods of calculating the market value of a particular bank and identify potential bankrupt banks for detailed revaluation of their loan portfolios and securities portfolios.

Keywords: evaluation, target criterion, measurement indicators, regulatory impact, financial condition, probability of bankruptcy, bank.

Prokopyshyn O.S. *Development of Forecasts of Export-Import Operations in the System of Foreign Economic Activity.* – P. 252.

At present, the problems of managing export-import operations in the system of foreign economic activity of enterprises of various industries are becoming especially relevant.

The article forecasts the indicators of export-import operations using the autoregression method. Calculations show an increase in exports and imports from European countries to Ukraine; volume of investments in foreign economic activity; reduction of the balance of export-import operations and the ratio between imports and exports.

It is proved that forecasting is an effective tool for planning foreign economic activity of economic entities, the application of which will facilitate the adoption of scientifically sound management decisions in the formation of plans for shipment to consumers, production programs and strategies for strategic development of enterprises; identification of reserves to increase the efficiency of the organization of international sales activities; optimization of the structure of export-import operations.

Keywords: export-import operations, export, import, balance, foreign economic activity, foreign trade, foreign trade balance, investments, forecasting, statistical methods, economic-mathematical modeling.

Ribeiro Ramos O.O. *Accounting and Informational Evaluation of the Financial and Economic Efficiency of Agricultural Enterprises Environmental Management.* – P. 204.

The article summarizes the accounting and informational evaluation of the financial and economic efficiency of agricultural enterprises environmental management. There is a tendency to reduce the use of pesticides in agro-industrial production, which indicates the desire of producers to produce organic products with a minimum amount of chemicals. The national trend of introduction of waste-free or low-waste production is analyzed. A set of indicators for assessing the effectiveness of the environmental management system of agricultural enterprises based on indicators of impact on the environment and biota (allows to determine the depth of environmental impact from the activities of agricultural enterprises), indicators of attracting production potential of the enterprise for greening between the consumed and reproduced resource of the enterprise) and nature conservation and indicators of financial costs for nature conservation (determine the amount of costs incurred by the agricultural enterprise for the preservation of the environment and biota). To assess the effectiveness of the environmental management system of agricultural enterprises, it is proposed to determine its comprehensive indicator according to these three components. The ranking scale of the complex indicator is developed and its dependence on the coefficient of emissions of hazardous substances into the air by the agricultural enterprise is determined; the coefficient of wastewater emissions into the environment by an agricultural enterprise; the coefficient of waste-free production by an agricultural enterprise; the coefficient of impact on the environment due to accidents at the enterprise; the coefficient of costs for the protection of the natural environment and biota; coefficient of investments involved in the protection of the natural environment and biota; current liquidity ratio; the coefficient of renewal of obsolete fixed assets for environmentally friendly; depreciation ratio; depreciation ratio of fixed assets; coefficient of environmental friendliness of production processes. A ranking scale for each of the components of the integrated indicator is proposed.

The prospect of further research is determined, which is based on the need to test the evaluation of the effectiveness of the environmental management system on the proposed indicators on the example of agricultural enterprises of Ukraine.

Keywords: accounting and information aspect, evaluation, financial and economic efficiency, environmental management, agricultural enterprise.

Savchenko M.V., Shkurenko O.V. *Organizational Culture in the Context of the Development of Corporate Social Responsibility of Subjects of International Business.* – P. 95.

The preconditions for the formation of organizational culture in the context of corporate social responsibility development are determined. The influence of organizational culture on the activities of international business subjects is substantiated. The differences between organizational culture, culture of organization and corporate culture are shown. The approaches to the interpretation of the definition of "organizational culture" are characterized, as well as the most characteristic of its features. The important features of organizational culture as a factor in the development of corporate social responsibility are generalized, which include universality, informality, sustainability, multilevel and versatility, multidimensionality, which will allow the values to be coordinated in the formation of a certain type of organizational culture of international business entities.

Keywords: culture, organizational culture, development, subject of international business, management.

Serdiuk O.S. *Institutional Support of Internalization of Negative external Effects of Old Industrial Production Models.* – P. 132.

The article substantiates the conceptual provisions for the institutional support of the internalization of the negative externalities of old industrial production models. To internalize negative externalities, it is necessary to create institutional conditions under which all parts of the internalization process (waste producers, central regulators, local communities, recipients of negative impacts) will be interested in conscientious performance of their functions. It is suggested that a unique regulatory system should be established within each individual industry sector. It is determined that the threat of opportunistic behavior on the part of agents is a potential negative factor in the centralized collection of information and distribution of payments for public benefit. The effectiveness of formal institutions should be viewed through the prism of informal rules that have developed in society. Informal rules are the quintessence of natural motives for human behavior. Psychological features of motives of human behavior determine the expediency of appropriate adaptation of the institutional system. That is, the complex of institutions must be built in such a way that the individual has the opportunity to meet their needs through socially useful actions. It is substantiated that the recipients of institutional transformations should be authorized persons (or groups of persons) who will be responsible for collecting information and distributing internalization payments.

Keywords: internalization, negative externalities, old industrial production models, institutional support, formal institutions, informal institutions, regulatory system.

Shkrygun Yu.O. *"E-business", "E-commerce" and "E-trading": Differences and Features.* – P. 312.

At the present stage of the rapid formation of the information space, the problems of e-business development are actualized. The purpose of the article is to clarify the essence and content of the concepts of "e-business", "e-commerce", "e-trading" and components and formulate the author's approach to defining these categories. To achieve this

goal, the methods of analysis and synthesis, comparison, structural and logical generalization, classification were used.

The article found that most researchers identify e-commerce with concepts such as e-business, internet business, IT business, e-marketing, e-trading, digital marketing, internet marketing, web-trading, web-commerce, e-retail, virtual trading, distance trading, electronic trading.

Scientific approaches to the formulation of the term "e-commerce" are conventionally systematized according to classification areas in the context, as part of e-business, type of business, economic, commercial activity and as a system of electronic interaction of economic entities.

On the basis of a theoretical generalization of existing scientific developments on the conceptual apparatus, the author's interpretation of the term "e-business" and, in particular, the terms "e-commerce", "e-trading", as hierarchical components of e-business in the context of the use of digital technologies and information systems in response to modern realities of the global economy and consumer behavior.

Keywords: e-business, e-commerce, e-commerce, terminological apparatus, essence, content, conceptual approach, systematization, priority areas, information space, digital technologies, information systems, cyber security.

Shvets N.V. *Prospects of Innovative Development and Structural Modernization of the Luhansk Region Economy Based on Smart Specialization.* – P. 112.

The article presents the results of the Luhansk region economy analysis and highlights the directions of its structural and innovative renewal, which are determined by using the smart specialization approach. The dynamics of the main economic indicators of the region, the value-added structure and export of goods are analyzed. It has been studied that deindustrialization and the transition to an agrarian economy continue in the region. That is a consequence of the influence of systemic and situational factors, as well as the lack of effective state regulation of socio-economic processes. Attention is drawn to the need for an early modernization of the regional economy, aimed at diversification and ensuring the competitiveness of the Luhansk region. It has been determined that despite the loss of a large number of scientific personnel by the region, it still has the ability for innovative development in certain areas. Further implementation of the smart specialization approach at the regional level is required to enhance innovation. The importance of searching for development prospects for traditional industries is emphasized, as well as new sectors/activities, that may arise as a result of intersectoral and inter-regional collaboration. Two directions of the regional smart priorities identification are presented. The first is based on unlocking the strategic potential of the chemical industry, in which a significant number of the employed population, business structures are concentrated, and strong scientific and educational resources are still preserved. The development of this direction is seen through the use of cluster technologies and the use of European integration prospects. The second area involves cooperation between the chemical, agricultural and ICT sectors, which is aimed at achieving Sustainable Development Goals and, in particular, the implementation of the Precision Farming concept.

Keywords: structural modernization, regional development, innovation, smart specialization, chemical industry, cluster, agricultural sector, intersectoral collaboration.

Stolyarova V.V. *Methodology for the Formation of Integrated Strategic Planning for the Socio-Economic Development of Ukraine.* – P. 274.

In the article, based on the results of many years of scientific and analytical research developments using classical and modern research methods, a set of principles for

the formation of complex strategic planning for the socio-economic development of Ukraine is substantiated.

A comparative analysis of the methodological support of strategic planning in the conditions of a market economy and in conditions of planned management of the national economy has been carried out.

Particular attention is paid to the disclosure of paradoxes and problems in the development of State and regional development strategies: lack of historical continuity of new government decisions; bringing with a delay in time indicators of strategic development after the Second Maidan (November 2013 - February 2014); deliberate rejection of the draft law on state strategic planning in 2011 and 2017; introduction, under external influence, of the centrifugal mechanism of regional development from the integral socio-economic development of the state; ignoring the timely delivery of new decisions to the relevant state, regional and local authorities.

The essence and content of the principles of the formation of complex strategic planning of the socio-economic development of Ukraine when they are used at the national and regional levels of management, life and management are revealed.

The necessity of urgent use of the principle of spirituality in the conditions of liberalization of the land market in Ukraine has been proved.

The use of the principle of harmony based on the proportions of the "Golden Section" between the state and local budgets in the consolidated budget of the state during the transition to budgetary federalism is considered in detail.

Emphasized on the need to develop the Strategic Code of Ukraine, and at the first stage – the Planning Code of Ukraine.

Keywords: spirituality, human-centeredness, constitutionality, statehood, civilization, sustainable development, wisdom of nature, unity, integrity, hierarchy, harmonization, justice, continuity, analyticity, predictability.

Zadorozhna O.G. *Tsinnisna Rationality is Like a Clear Ambush of Managing the Anti-Crisis State Government Policy.* – P. 170.

The need for a cardinal change in the management of anti-corrosion and anti-coronavirus transformations of the current crisis system and the state's gratitude become a priority for economic, social, and management people science. The light has already changed dramatically. The new head managers have a lot of people who are guilty of being guilty of all the administrative decisions of the national districts, as well as the supranational institutes. The price of the need for a reason is that it is the most important for people to take economical management decisions and take an active part in the government's government processes, and the smell is the first for all the highly rational, moral, and spiritually-gratifying. The goal is to achieve proof-of-concept, how the management of anti-crisis transformations of the dastardly government can be effective and successful for the mind, since such transformations are carried out in the context of the cultural and cultural field of comprehension of the present-day people. The very protection and protection of the people of the present year becomes the head vector and the field of management activities. For the rationalization of human management, it should mean, but not sensible, separate problems: environmental, economic, social, military, psychological, etc., in the life of people and suspensions. The state through the stem of the governing bodies is the same as the poklikan osyagati-intelligence, so the unity of the whole vikhodityi from such intelligence with the vikonnany of its own attribute – the zahol'y administrative function of development. Orientir-tsil – ob'ednannya – the head moment is not deprived of the theoretical comprehension of the state in the mental field

of integrity, but the main directly practical steps to ensure the development of an integral national state-owned complex.

Keywords: ludin, statehood, ludinomirne management, cinne rationality, spiritual and moral value, witness, holarchy.

Zaloznova Yu.S., Petrova I.P. *Regime of International-Public-Private Partnership in Scientific, Technical and Innovation Spheres in the Context of European Integration Processes.* – P. 19.

The possibilities of using public-private partnerships in scientific, technical and innovation spheres in the context of European integration processes have been substantiated. The European experience of using public-private partnership is considered. Four directions of application of public-private partnership are given: strategic cooperation in the spheres of social innovation and high technologies; ensuring interaction between science and business and transfer of technologies to the market turnover; smart support for business entities, private investment in research and innovation through partner financing and risk sharing between public and private partners; cluster-oriented policy.

It is proposed to supplement the public-private partnership with an international component, taking into account the investments of international organizations and international donors, and to introduce the concept of “international-public-private partnership” into scientific and practical circulation, and to introduce the “regime of international-public-private partnership” to stimulate investment attraction. An algorithm for the introduction of a regulatory regime for international-public-private partnership for the creation of an innovative infrastructure and the implementation of innovative projects is proposed.

Keywords: public-private partnership, scientific and technical sphere, innovation sphere, European integration processes, European Union, international-public-private partnership, regime of international-public-private partnership.